

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad ca-
 licarum partium proposita promovenda, id equidem
 probamus libenter (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“
 cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük
 XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhöz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
 1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Segéd-szerkesztő:
KETSKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

A helyzet.

Egész ország a keddi események hatása alatt van Hiszen Magyarországnak nem történt még ilyesmi Legfeljebb századokkal ezelőtt, mikor Vak Béla idején az aradi országgyűlésen a rendek egymást kaszabolták, vagy az ónodi országgyűlésen, mikor két labancot felkoncoltak.

A mi alkotmányos életünkben ismeretlenek voltak az olyan tények, hogy a nagyságos képviselők tulajdon nagyságos kezeikkel felfofozzák és nagyságos lábakkal kirugdallják a rendőrtisztviselőt S az is lehetetlennek látszott minálunk, hogy komoly, érett férfiak, a kik a jogot és szabadságot mentek védelmezni, dulakodjanak a szolgálakkal, felfofozzák és kipfofozzák őket, rézrudakkal csépeljék, a méltóságos elnöki emelvényről letépett, szöges fadarabokkal agyabugyalják őket. Aztán összetörjék a miniszteri székeket, izekre szedik az elnöki emelvényt s barrikádokat rakjanak belőlük, mint 1848 március 1-én Bécsben, Milánóban, Berlinben történt ilyesmire Magyarországon nem volt még példa soha és sehol.

Es mégis nem a szövetkezett ellenzék okozzuk mindezért Megdőbbenünk az események láttára, szörnnyüködünk a parlamenté élet silyedésén és mégis azt mondjuk, hogy mindennek nem az ellen-

zék, hanem Tisza gróf az oka *Az ellenzék csak végrehajtotta azt, a mire ez a makacs, rakoncátlan fiatal ember mindent előre készített.* Jól tudta Tisza, mikor az erőszak utjára lépett, hogy az erőszak erőszakot szül. Jól tudta, hogy az általa utolsó izzig felkorbácsolt szervenvellyesség gonosz gyümölcsöt terem S mégis a békités helyett az izgatás terére lépett. Verte a mellett, hogy ő így, meg egy meg fogja mutatni. Tudta, sőt be is vallotta, hogy tettei törvénybe ütköztek, hogy önkostarsa Percel Dezső esküt szegett, mégis folytatta a özanság korlátainak rombolását A félrevezetett királyra, az ország katonai erejére akart támaszkodni, kész lett volna akár vért ontani, mint a lengyel parlamentben az orosz hadvezér cselekedte. De közbeszólt az öreg király, az őszfejú, keserű tapasztalatokban megaggott király és visszautasította rakoncátlan, zabolátlan szenvedélytől lobogó ifju miniszterét:

— Ne tovább! !

Igen! ne tovább! Ezt harsogja az egész ország A hatalom élére, az ország kormányzására nem olyan emberek valók, a kik két századdal hátrább, vagy néhány száz mértfölddel odább — Oroszországban képzelik magukat, a mikor és a hol nem a parlamentáris elv, hanem az önkény zsarnoki uralma parancsol.

Immaculata ünnepe.

A katolikus kör Immaculata ünnepélye. Az Immaculata tisztelgetésre rendezett szép ünnepek utolsója folyt le tegnap a Szent István tereben. Elhangzott az utolsó akkord a Mária tisztelgetés és szeretetét zengő magyar szív húrjain s ez az akkord kedves volt, szép és meghatározó. Sokáig fog visszhangzani annak a fényes közönségnek vallásos lelkeiben, mely tegnap a katolikus kör-ünnepélyén a Szent István termet színültig megtöltötte.

Maga a terem ez alkalommal ünnepi díszbe öltözött. A zenekar helyén magas emelvényen állott az Immaculata szobra, feje fölött a villanyfény alkotta 12 csillagos koszorúval; köréje remek pálmadísz teremtett a katolikus körnek Mária iránti kegyelelte. A pódium két feljárójánál a katolikus kör fehérselyem Szűz Máriás lobogója s a magyar címeres nemzeti zászló voltak kitéve, hogy szimbolizálják azt a két szint és fenségesség érzést, mely az ünnepelet jellemezte, a Mária-tisztelget és hazaszeretet érzését.

Pont fél hat órakor felhangzott a katolikus kör férfikarának üdvözlő Mária éneke, Seyler Károly: „Salve Magna Dominá“—ja. A históriai emléktű dal, melyet első alkalommal a múlt század ötvenes éveit végén, az elnyomatás napjaiban énekeltek a Szcitovszky primás által Mária-Zellbe vezetett 30,000 főnyi nagy magyar zarándoklat alkalmával a magyar szabadságot, a maga folyton ismétlődő ünnepjével, egyszerűsége mellett is meghatározó, esdeklő hangjával pompás, megnyitóját volt az ünnepeletnek. Mindenki érezte, hogy itt magyar szív beszél a Magyarok Nagysasszonyához.

Az ének elhangzása után dr. Vargha Damján, a fiatal lelkes cistercita tanár lépett az emelvényre

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Igaz emberek.

Furcsa gondolataim támadnak olykor. Oda-képelem magam valamely szomszéd világtestre s onnan olyannak látom a mi földgolyóbusunkat, mint egy játéklabdát. A szép hegyeit, völgyeit; az ezüstsín, kéklő s a jó Isten tudja, hányféle árnyalatban megénekel nagy és apró vizeit csak sötétebb és világosabb pontoknak, sávoznak látom rajta, a hogy keresztül-kasul futják fantasztikus csiradáként. Mind közelebb s közelebb válik ki belőle egy-egy nagy alkotásnak a távolságban miniatűr alakban látszó formája, karsu obeliszek, nyulárik felkiáltó jelként, ezerszögletű toronytetők aranyozott kupoláikkal, furcsa lebegő boltívek a szélesebb folyamszalagokon, a mik alatt százával fut keresztül valami mozgó portéka, innen csak akkora, mint egy cserebogár. Ehhez hasonló furcsaságok szaladgálnak a kanyargós lejtőn, mélységes szakadékok fölött, kerülgetve a karsu obeliszeket, ezerszögletű toronyok körül gubbaszkodó megannyi hangyabolyt, hol mindenütt él, mozog a milliárd nyüzsgő hangya, a kik ma-

gukat odalent embereknek nevezik. Hogy küzködnek azok, hogy kapkodják el egymástól az utolsó kenyérmorzsát, hány töreksszük feljutni a maga óhajtott dicsősége hangyabolyának magaslatára, mint gurul le onnan egy hajsza! híján s hogy kacag a többi, míg a másik oldalon kapaszkodik s szorítja le a harmadikat, kit szintén sóvárgó vágyakozás kerget följebb. Olykor előveszem messzélátómat s kutatom, keresem a hangyában az embert, az igaz embert. Ugy lehet a fénytörő lencsém tőrek el, vagy valami maliciózus pók hálót kötött élénk, hogy én csak hasztalan kerestem.

A háziasszonyom nyitott be egy napon hozzám. Meglepett a látogatása, mert még sohase tette. Tartózkodó, szinte félénk volt irányomban, gyakran elkerült, hogy csak ne találkozzunk. Különben el is volt foglalta mindig. Az urára s négy apró gyermekére mosott, vasalt egyre és sokszor hallottani, a mint pörölt. Rikácsoló volt a hangja ilyenkor s valóban kellemetlennek tetszett vöröses arcával, a mint az emeleti szűk kis folyosón a szénvasalót löbálta. Az én ablakom odanyitott s gyakran láthattam őt ebben a helyzetben. Farkó, kék kötőjével meg-megtörtülte arcán az izzadságot, simára fésült sárga haja fénylett, a hogy a nap reáütött.

A két kisebbik gyereke rendszeren ott motozott ezalatt a küszöbön. Nyájas arcu, szép kis szöke fiuk voltak s mindig tiszták. Szinte kiváltak a ház többi gyerekei közül s többször láttam őket, a mint sóvárogva nézettek lefelé az udvarra; a hol a velük egykoruak fülöp maszatosan, jókedvűen futkostak.

Milyen jó azoknak, beszélt a sóhajlás, mely ülkon csuszott le a szájakcskájukról, mert még sétálni is olyan katonás pontossággal vitte őket az anyjuk s a négy fiu egyszerre vette le a kalapját, ha köszönt, mintegy zsinórhuzásra.

A kollégánéi a kis apró hivatalnoknék, el-elpletykáltak róla:

— Minő hiu ez az asszony! Hiu és önző még a gyermekeire is. Dehogy is szereti őket, csak kérkedik velük...

Mondom, engem meglepett, hogy Gáthyté bejött hozzám. Félszegen ült le a dívánra, a melyen helyet kínáltam neki és zavartan kezdte:

— Kedves kisasszony engedje meg...

Azonban tova-tovább lágyabb lett a hangja s a hogy nekimelegedve beszélt, még a vonásai is kismultak:

— Ugy kérem, hatan voltunk mi gyerekek két fiu, négy leány. Bizony szép számmal, ha nem abban az időben csak volt a szegény szü-

Papp Károly

Székesfehérvárott
 Városház-tér, 5. szám alatt.
 (Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindenmü úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, vegáruk, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást ígérek. 2721 156-100

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Mai lapunk 4 oldal.

00000740

a felolvasó asztalhoz. A középkori Mária tisztelet buzgó kutatóját lelkes taps fogadta, mely fokozódott erővel hangzott fel a felolvasás végén jutalmul a szerzőnek, ki lelkes hangon ünnepelte a Szeplőtelen Szület, ismertette a magyarok Mária tiszteletét, buzdította hallgatóit az ösök erényeinek utánzására. A felolvasás végén a felolvasó tanár lelkesedve beszélt el egy csodálatos rögtöní gyógyulást, melynek a nyár folyamán maga volt szemtanúja Lourdesban. A megható elbeszélés méltó befejezése volt a remekül konstruált felolvasásnak, s nagy hatással volt a mindvégig osztatlan figyelemmel hallgató közönségre.

A műsor harmadik pontja a nálunk is ismeretes népszerű Lányi Ernő Ave Maria sopra solója volt. A kedves és szép ének előadását városunk társadalmának törekvő s valóban szép tehetségű fiatal tagja Pichler Annuska kisasszony vállalta magára. Mindnyájan meg voltunk lepve attól a bámulatos haladási, melyet egy év óta tett. Csengő tiszta hangja erősebb lett s a kifejező képesség annyira hatalmában áll, hogy a legszebb reményekre jogosít. Énekének méltó keretül szolgálta az igazán művészi kíséret, melyet a bájós Füstér Margit, Bartusék János, dr. Kneifel István, dr. Kneifel Ferenc, Füzü Árpád és Medgyesy József szolgáltatottak s valóban elragadták a közönséget. Ruff Béla, takarékpénztári tisztviselő, a kinek művészi szavaltában volt már alkalmunk gyönyörködni, újabbán szaporította sikereinek számát Rosty Kálmán: Regnum Marianum című című értelemes költeményének elszavalásával — Utolsónak maradt a Kath. Körben már népszerű hölgykar, melyben Kováts Ilonka, Pichler Annuska, Szalka Irma, Párkányi Aranka, László Elvira, Witzlinger Györgyi, Gerő Gizella és Horváth Gabriella kisasszonyok vettek részt. Mikor zúgó taps közt elfoglalták helyüket, szinte ugy tetszett, mintha egy részlet virulina előtűnt a tavasz pompájából: a fiatalság, a szépség, az élet és mosolygás. S hozzájuk illetet dicséretet zengeni a Szent Szűznek, a minden szépség, remény és kedvesség forrásának. Őszinte szóval magasztaljuk harmonikus éneküket, a mely igazi rivális élvezetül szolgálta a műértő közönség előtt, de legszebb dicséretük az, hogy énekek szívből jött és szívetek bájolt el. Kísérőjük Kneifel Ferenc dr. volt, ki ismét megbizonyította, hogy nemcsak művész, hanem kitűnő vezető is, a ki a mellett nem ismer fáradságot s igaz hálára kötelezte nemcsak a kath. kör vezetőségét, hanem minden művészt iránt érdeklődőt is.

Dmaadonyban benső és lélekemelő áhitatal ünnepelték a hívek az Immaculatát. A kath.

leinknek miből. Isten nyugtassa őket, de jobb világ is volt az! Nekem ugyan már kevesebb jutott belőle, tetszik tudni, én voltam a legkisebb s hogy akkortájt volt az a borzasztó rossz termés. Aztán meg másfél is sok csapás ért bennünket, a jó Isten a megmondhatója. Igaz, hogy két nővérem akkor már férjvel, a két fiú is a maga szárnyán, csakhogy igen büszkék voltak a szüleim s nem akartak az uri móddal alább hagyni. Szegény anyám értett hozzá legkivált, no meg Berta, a ki a legszebb volt köztünk. Kedves kisasszony, ha én azt el tudnám mondani, hogy milyen szép is volt a leány! Az utcán megfordultak utána s még egy báró is volt a kerői között. Csak elbánt rövidesen valamennyivel. Nem tudott kibékülni azzal a gondolattal, hogy no most már egyhez lesz köve örökre. Csak addig volt előtte kedves valaki, a mig meg nem tudta hódítani, azután meg eldobta magától. Sokszor az anyámnak is szemére vettem, mert nem parancsol rá a nénémre. Megis fogadta, hogy így-amogy, megmossa a fejét, de csak gyöngye volt hozzá. Tudom is én, megbabonázta valahogyan, nagyon büszke volt a szépségére.

Én aztán elmentem hazulról, nem lrtam ki tovább, de meg az apám is elhalt időközben.

körök tagjai egyesülve a hívekkel, zászlókkal jelentek meg a templomi ünnepen s körülbelül 500-an részesültek a szentségekben. D. u. 5 órakor a zárásban a Mária-Kongregáció tagjai remek ünnepélyt rendeztek s Kálmán Károly „Immaculata” színművét adták elő nagy hatással. Az előadás után pompás szavalt következett, melynek refutáj: „Boldogasszony anyánk” szívet lelkét meghatva örökké emlékeztess marad a nagyszámu hallgatóság emlékében. A színmű sikere Csöngedy Gyula esp. plebánus érdeme.

Érden Pásztor József káplán és Atzél István tanító buzgólkodása folytán remekül sikerült ünnepély volt, mely szavaltokból és orgonajátékból kedves koszorút font az Immaculata lábához.

Válban Klenc napi ájtatosság előzte meg az Immaculata ünnepét, melynek végzetével közel négyszázan járultak a szentségekhez. A szent József és Mária tásulata egymással vetélkedtek a lélekemelő hatás keltésében, a kikhez 48 lányka az ájtatosság fehér köntösében csatlakozott. 9-én pompásan sikerült iskolai ünnepély volt az Immaculata tiszteletére, melyen Turinits Sebő plebánus Schmall György káplán, valamint Németh János tanító felolvasásokkal és ünnepi beszédekkel emelték a nap magasztosságát. Örömmel jelezzük itt, hogy Szt. József tásulata a szép ünnep epilogusaként mise alapítványt tett s a buzgó hívek körében lelkes mozgalom indul meg egy Mária-congregatio alakítására.

Alsóúton december 8-án az irgalmas nővérek vezetése alatt levő zárásban szép s lélekemelő ünnepély tartott a szeplőtelenül fogantató Szűz Mária tiszteletére. Előadott Kálmán Károlynak ezen alkalomra írt szép alkalmi darabja, melyet nagy közönség hallgatott végig. Jelenvolt a környékbeli intelligenciának majdnem minden tagja s nagy számu hívő közönség. Mindent elragadt a boldogságos Szűz sóbrának gyönyörű díszítése, mi Hatos János főhercegi főkertész érdeme. Az árthatan gyermekek előadása mindenkit könnyékké meghatott. Különösen szépen adták elő darabjaikat a főszereplők: Dononka Teréz mint Hungária, Csonka Gizella mint Adam s Gyökeres Anna mint Lucifer. Az előadás végén Fritzenschaft János vértessóglári plebánus ur szép szavakban összevonta az ünnep jelentőségét s mondott köszönetet az irgalmas nővéreknek, mint a kik olyan nagy önfeláldozással készítették elő ezt az ünnepélyt.

A budafoki iskolásgyermekek lélekemelő Immaculata-ünnepélye az ünnep délutánján folyt le. Az egészest igazán komoly, vallásos hangulat

lengte át. Mindenkinek lelkét hatalmába ejtette, midőn tekintete már belépéskor a terem elején kimagasló s fénygolyakkal, disznővényekkel és virágokkal körülvett Immaculata szoborra esett. Ez a hangulat mindvégig meglátszott a hallgatóságon. Nagyon szép volt a két szalagos, fehér ruhás lányok csoportja, kik virágzállal kezükben álltak ott. A tárgysorozat minden egyes pontja lélekemelő volt és mély benyomást gyakorolt a hallgatóságra; de különösen ki kell emelnünk a Prologust, melyet Poós Rezső káplán írt erre az alkalomra s melyben gyönyörű költői gondolatokkal fejt ki az ünnepély célját. Nem kevésbé emelte az ünnepélyt Poós Miklós egyetemi hallgató, ki az egyik szavaltot, Tárkányi: „Boldogasszony Anyánk” költeményét saját szerzeményű zenéjével kísérette. A legnagyobb dicsérettel emlékeztünk meg magukról a szavalókról is, kik közül többen oly remekül adták elő a darabjukat, hogy a hallgató megfellebbezhetett róla, hogy gyermekeket hallgat. Nem szabad megfellebbeznünk Heller Iván tanf. plebánus, az ünnepély díszlőkének záróbeszédéről sem, melyben gyönyörű szavakkal adott kifejezést a hallgatóság lelkesedésének és szeretetének a szeplőtelen Szűz iránt. Igazán dicséret illeti meg Hubai Antal igazgatót szép harmónium játékaért és Staub Adrienne tanítónőt az énekek ügyes vezetéséért. A legnagyobb érdem mégis Poós Rezső kápláné, ki oly kiváló ügyességgel és buzgalommal, minden szabad idejének feláldozásával rendezte ezt a magasztos ünnepélyt.

A rácalmási katolikus kör pedig folyó hó 8-án: d. u. rendezte Immaculata-ünnepélyét a következőkkel:

1. „Máriát dicsőrí hívek jöjjetek!” Braun Mihály kántor vezetésével énekeltek az iskolás lányok. 2. „Immaculata ünnepére.” Szavalt: Rapai Katica. 3. „Ünnepi beszéd.” Mondta: Dobreczenyi Gyula, a kör titkára. 4. „Szeplőtlenül fogantató Szűz.” Éneklők a lányok. 5. „Celli bucsu.” Szavalt: Simon István. 6. „Esztergoni szentkép.” Szavalt: Molnár Ilonka. 7. „Magyarok Mária tisztelete.” Mondta: Csapó József, sziv. ületvezető. 8. „Riadó.” Előadta: Mader István. 9. „Égi szűz virág.” Előadta az énekkar. „Te benned van reményünk, mert kegyes Anya vagy.”

A rácalmási katolikus kör folyó évi dec. 8-án, saját helyiségeiben a Szeplőtelen Fogantatóról szóló hitágazat kihirdetésének felszázados évfordulóján színelőadással egybekötött hódoló ünnepélyt rendezett. Az ünnepély műsora a következő:

1. „Ünnepi beszéd.” Tartotta Kneizts Pál, a kör elnöke. 2. „Ave Maria.” Witt-től. Féringszeg. Előadta: Tóth Miklós, Takáts Gyula, Róbi János és Sumicz György. 3. Prolog. Írta és szavalt Sumicz György. 4. A lourdesi páztor-

tért, hogy a lábam nyomát is megcsokolja... Mit csináljak, kedves kisasszony? Igaz, hogy szűken vagyunk itthon, a szegény uram tesz, vesz, fárad egész nap, hogy csak a kenyerünk meglegyen, magam se ülök tétlenül s aztán ettől a kis szobától is olyan jól esett a házbér, sok kintelt belőle. De csak nem kívánom, hogy a jó Isten megverjen, mert méltán verhetne, ha a tulajdon testvéremet elűzném... Azért bátorodtam meg és jó kisasszony, hogy a szobánkra most már szükségünk van, tessék megengedni...

Az órára pillantott — És már milyen késő, hogy elfecsegtem az időt! Ugye nem veszi tőlem rossz néven, tessék elhinni, a tizenöt esztendő óta nem voltam ilyen őszinte senkihez, talán még a férjemhez sem. Olyan régóta szeretem a kisasszonyt, de nem mertem közeledni...

Szinte reszketett, hogy az ajtón kikísértem. A magas háztorok mögül felbukó hold fénye ezüstugárt hintett rá s a szelid fehér sugárban úgy láttam az asszonyt, mint igaz embert kereső álmaimnak megtestesült ideálját.

M. Prigl Olga.

Szlanynka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb ösi és téli angol és hazai szövetekből. Vállalkozom miudennemű úri, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár mellett, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál,** úgy mint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánljatik. Emeli az **étvágyat** és a **testületet**, eljövölti a **köhögést** és a **köpetet** és megszünteti az **éjjeli izzadást**. — Kellemes szaga és jó íze miatt a **gyermeknek is szeretik**. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. — **Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva:**

2705 **F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)** 52—24

leány, Színmű 5 felv. Irta Dr. Weissenhofer. 5. Epilogus. Irta és szavaltá Sumlicz György.

Az előadás akkora hatást kellett, hogy közvilágnatra szombaton és vasárnap megismételték.

UJDONSÁGOK.

— **Nép-akadémia városunkban.** A ker. munkásegylet és a kath. legényegylet nagyfontosságú ir. "zményt szándékoznak életbe léptetni. A lapunk 12 iki számának vezércikkében fölvetett életrevaló eszköz megvalósítására **nép-akadémia** címen minden vasárnap népszerű tudományos esteket rendeznek, melyekre a következő meghívóval hívják föl a közönség figyelmét:

A **Keresztény Munkásegylet** és a **Kath. Legényegylet** ismeretterjesztés céljából, a tél folyamán (karácsony és újév kivételével) vasárnaponként részint komoly, részint tréfás tartalommal szavaltókkal egybekötött népszerű tudományos előadásokat fog rendezni a Kath. Legényegylet díszterében. Az előadások, melyek megtartását egyházi és világi urak vállalták magukra, az általános érdekű ismeretek különféle ágait (pl. történelem, természetudomány, nemzetgazdaságtan és társadalmi kérdések stb.) fogják felölelni. A két egyesület minden igyekezetével azon lesz, hogy a szepet a hasznossal öszekövén, minél kellemesebb és minél tanulságosabb esteket szervezzék vendégeink. Az előadások kezdete minden alkalommal este 6 órakor lesz. Az első előadás f. hó 18-án, azaz Advent 4-ik vasárnapján tartatik. Ez alkalommal **Lakatos Frigyes** legényegyleti másod-elnök fog beszélni Amerika földezéséről. Beléptűj személyenként 10 fillér. A befolyt összeg a kiadások (fűtés, világítás, takarítás) fedezésére fordítottatik.

Magunk részéről örömmel üdvözljük ez intézményt, mint a népnevelés nagy munkájának egyik organumát. A közönségen a sor, hogy tömeges részvételével méltányolja a két egyesület nemes bízalmát.

— **Szép siker.** Dr. **Kallenecker** Viktor és dr. **Szűts** Gedeon a napokban fényes sikerrel tették le Budapesten az ügyvédi vizsgát. A két törekvő és tehetséges fiatal ügyvédnek kik rózsás reményekkel indulnak egy szép jövő felé szívóbból gratulálunk a szép eredményhez.

— **Rendkívüli közgyűlés a városnál.** Hétfőn dec. 19-én rendkívüli közgyűlése lesz városunknak, melynek tárgyát a városi tanácsnak a légszuszítási vállalat megváltása s a Szepessy Sándor-cégnak a vízvezeték kiépítése tárgyában tett ajánlatai képezik.

— **A városi közigazgatási bizottság** öt tagja a törvény értelmében a folyó év végén kilép a bizottságból. A megüresedett helyeket a f. hó 29-én tartandó közgyűlésen fogják betölteni. A kilépő tagok: Karl József, dr. Kövessy István, dr. Löwy Károly, dr. Saára Gyula és Tóth Aladár. Megjegyzendő, hogy a kilépettek újra is megválaszthatók.

— **A város közegészsége** Dr. Bierbauer Viktor főorvos jelenése szerint november hóban csak kielégítő volt. November 6-án a tóváros alsó részén, a homokosoron, a Demkó- és Maros-hegyen járványosan fellépett a kanyaró, mely miatt a tóvárosi iskola és ovoda 14 napon zárva volt. Uralkodó megbetegedések a kanyarón kívül v

báránymihlő, a tüdő és légutaknak hurutos, vagy lobos bántalmi voltak. Született 77 gyermek es pedig törvényes fi 37, nő 34, törvénytelen fi 4, nő 2. — Házasságra 26 pár lépett. Elhált 62. Ebből fi 40, nő 22, — 7 éven alul volt törvényes fi 12, nő 4, törvénytelen nő 1. Születési többlet 15. Nevezetesebb halálokok: veleszületett gyengeség 4, görcsök 2, difteritis 4, tüdőlob 6, tüdővész 5, guta 2, vízkór 2, elmebaj 2, aggkor 6, öngyilkos 3, véletlen 1. A Szt.-György kórház 16 halottja közül 9 volt fehérvári. Járványos körök állása a következő: Orvos által bejelentett kanyaró 77. Hasihagymaz maradt 1, szaporodott 5, gyógyult 3, ápolás alatt áll 3. Báránymihlő 16, difteritis 7, gyógyult 3, elhált 4. Vörheny maradt 3, szaporodott 3, gyógyult 5, maradt 1.

Dr. Bierbauer Viktor főorvos jelentést tett ezután a külvárosokban mindinkább terjedő járványos betegségekről s ajánlatot tett, hogy az iskolák a jövő hét elején bezárassanak. A közg. bizottság helyeslőleg vette tudomásul a jelentést. E szerint az ifjúság karacsonyi vakációja egy héttel meghosszabbodik.

— **Athelyezés.** Márky István m. kir. honvédszázados a 4 számú honvéd gyalogezredtől a helybeli V. honvéd kerületi parancsnoksághoz helyeztetett át.

— **Két felbontás.** A vármegyei igazoló választmány tegnapielőtt tárgyalta a magyaralmási és ercsi törvényhatósági bizottsági tagválasztások ellen beérkezett fellebbezéseket. Az első elutasították, a másodiktan azonban helyt adtak s a választást megsemmisítették és pedig azért, mert a bizalmi térhek közül ketőt az elnök nevezett ki, holott mind a négyet a választók jelölték ki. Miután ezen határozat fellebbezhető, a választásra új határnapot, amennyiben ez szükségessé válik, valószínűleg a jövő évben fognak kitűzni.

— **Váratlan örökség.** Tegnapi az Iskola-utca 3-ik számú házban egy agg matróna halt meg. A 73 éves asszony Győről jött pár év előtt ide. Nagyon visszavonultan élt s állítólag még az élemezésre is hihetetlenül keveset költött. Annnyit a házbéliek is sejtettek, hogy van egy kis pénze, de mily nagy volt a meglepődésük, mikor meghaltak, hogy a foganatosított hatósági szemle alkalmával csak Napoleon-aranyokból egész garnadát fedeztek fel a szoba egyik rejtékében, s hogy a csaknem szegényesen elt öreg asszony után közel 100.000 (százezer) korona maradt hátra. Gyermekei nincsenek, férje rég elhalt, sőt egyenes ágon tán nincs is örököse. Annál nagyobb tehát a távoli örökösök öröme. A dussgazdag agg matrónát özv. Wizner Jánosnak hívták. Ma d. u. fel 3 órakor temettek.

— **Sikkasztó mindenes.** Csugány Albert 23 éves mindenes, aki Weisz József nadapi szatócs szolgálatában állott, e hó 10-én gazdája megbízásából Fehérvárra jött, hogy a nagytözsdeben dohányt, szivart stb. vásároljon. Itt azonban gondolt egyet, s elmulatja a pénzt. Gazdája keresére a rendőrség keresni kezdte, s ma el is fogta. Az elsikkasztott 40 kor. 50 fillérből alig volt már pár fillér nála. Átadták a járásbírósnak.

— **Örök lámpa, örök tűz.** Ennek kell égnie templomainkban a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt szakadatlanul. A jó lelkipásztor az eről való gondoskodást nem hagyja egészen a sekrestyésre. Leleke, hite, imádása szakadatlanul ott lobog az örök mécs lobogó lángjában. Azt hisszük, az örök lámpa tűzének szakadatlan lán-

golásáért lekesedő papságnak jó szolgálatot teszünk az által, ha figyelmeztetjük arra, hogy Bu dapestben, Wajdits Nándor műkereskedő üzletében (IX. Soroksári-utca 11—13. II. emelet) kitűnő eszközök szerezhetők be annak biztosítására, hogy templomaink örök lámpa, örök tűz nélkül egy percre se maradjanak. Ezek az eszközök egy „Pax” nevű színes lámpaüveg, belé való finom örök-lámpaolaj és vékony, apró viaszgyertyácskákhoz hasonló kanócszálok, valamint a kanócok egyenes állásához egy kis súlyos tartó, melyet a lámpa-üveg fenekére kell lebecsátani. A Wajdits által feltalált emez öröklámpa-készülék díszesség, tisztaság, olajmegtakarítás, különösen pedig könnyű kezelhetőség tekintetében minden eddigi készüléket felülmúl. Használatba vételét és elterjedését nem lehet elég melegen ajánlani. Megrendelők használati utasítással kapják a felszerelést.

— **Görvélykór** egy rettegött gyermekbetegség, még pedig nem annyira önönmaga, mint következményei miatt. Dr. Ziemssen, müncheni híres tanár ami kijelentése, hogy „gyermekkorban görvélyes, felnőtt korban tuberkolózus” nagyon is gyakran érvényesül. A görvélyt tehát minden erővel kell leküzdni. Friss legyi és tengeri levegőben hasznos gyógymódotok birunk, melyek támogatásul szolgál az unjonnan feltalált és orvosilag ajánlott „Sirolin”. Ezen kitűnő, gyermekek által szívesen vett és mindig jól emészített syrup használatánál még a legrosszabb városi levegőben keletkezett daganatok, szemgyulladások is elenyésznek. Még a görvélykór nehéz eseteinél is a „Sirolin” fényes eredményeket ér el.

Piaci árak: Buza 20.—20.20, rozs 14.80—15, árpa 14—14.10, zab 14—14.20, tengeri. 14.10.

Az Egyházmegyei Könyvnyomdában egy jó házból való flu tanulóknak felvétetik.

Bor-eladás zárt palackban.

Uj bor	literje . . .	28 kr.
Asztali bor	„ . . .	32 kr.
Rizling	„ . . .	36 kr.
Vörös	„ . . .	40 kr.

Németh Jánosnál, Simor-utca 37. sz.

Fejérvármegye története.

Irta: **Károly János** c. püspök, székesfehérvári nagyprépost.

(Folytatás.)

Az első közgyűlés, melyet szerző részletesen leír, 1372-ben tartottott Opuljai László nádor vezetése mellett. A közgyűlés színhelye nem mindig Fejérvár volt, a megye más vidékein is tartattak, a hol épen szükségessé látszott, például ha a közbiztonság megzavarása folytán azonnal itélkezni kellett a helyszínen.

A közgyűlés leírása érdekesfeszítő, kedves olvasmányok is beillik.

A vármegye utolsó közgyűlését a török betörés alatt 1543. október 4-én Veszprémben tartotta, hol már agszentpéteri Nagy Benedek, a vármegye ez idő szerinti utolsó alispánja, mondja el kétségbeesztő panaszát a megyének s a városnak a török által való iszonyu feldulása miatt.

Legelegánsabb cipők

készülnek **Csúcs István** kitűnő hírnevű cipész műhelyében. Pompás választékot tartok mindennemű lábbeliekből, melyeknek kitűnő minőségeért felölősséget vállallok. Leghíresebb angol cipőkrémek és cipőfenyőzések. **Raktár Székesfehérvár, Nádor-utca (Eisenhart órák mellett)** 52—54

Áttér ezután szerző az egyházak történetére páratlan történetiről hűséggel, vallási türelemmel tárgyalja a megye területén levő összes egyházak: róm. katolikusok, görög keletiek, protestánsok és zsidók történelmi múltját. Irányelve a történelmi igazság, a felebarátai szeretet és pártatlanság.

A második kötet Székesfehérvár város múltját adja elő, az ősi koronázó városét, melynek falai közt annyi fény és dicsőség, annyi baj és szerencsétlenség viharzott át, hogy e tekintetben a hazai városok között páratlan; örülnünk kell, tehát, hogy oly kiváló s hivatott historikus tollából ismerjük meg multunk fényes, de sokszor szomorú eseményeit. Megismerteti a hajdani Magyarország Palladiumát, a nagy és fényes bazilikát, mely a dicsőség s a középkori Magyarország hanyatlásával romjai alá temetődött a nagyok s dicsők fényes sírjait, hogy még sírjokból se láthassák a rettentő pusztulást, mely e szegény házat érte.

Bemutatja a fényes paloták s templomok egész sorozatát, melyek közül napjainkig csak az 1480 körül épült kis Sz. Anna kápolna maradt ránk. A város topographiájáról igen sok érdekes dolgot olvasunk; a török alatt, a császári adó lajstrom szerint következő városrészek voltak: Szigetkapuja, Disznóutca, Nagytemplom, Káptalan utca, Zsidó utca, Császár utca, Városház utca, Szent Péter utca, Sziget, Szentkirály utca, Kisutca, Ikkován, Bestük városrészek. Volt ekkor a városban 112 bolt, házbér volt 987 akce, egész évre 11844 akce, vagys 60 akcset számítva 1 aranyra, 1474 drb. arany.

A belső várnak két kapuja volt, a budai és a palotai kapu. A vár körüli a külvárosok valának, ezek szintén erősítve voltak.

A város belső életének leírásából megtudjuk, hogy az teljes önkormányzattal bírt, tisztviselőit az összes polgárság „univerisi cives et hospites” a város piacán választotta.

A tisztviselők közül a bíró, a kamarás és a literatus, a deák elnevezés alatt a jegyző szerepel. Továbbá ezekkel együtt a „jurati cives” az esküdtt polgárok intézték a város ügyeit, ilyen volt 12. A bíró ha itél az esküdtek meghallgatásával járt el, azonban teljes önállósággal úgy a polgári, mint a bűnvádi ügyekben.

A lakosság a régi időben túlnyomóan magyar lehetett, azonban voltak olaszok és németek is. A török kiűzése után a város lakosai németek s csak lassan magyarosodott meg a város. A legrégebb városi bíró neve 1138-ból maradt reánk s Gusztádnak hívták.

A török invazio korában a város bírójá Szigethy Tarnás, kit a vár bevételé után Szulejmann, török szultán a város elkövetőivel a mostani Sostói dombokon kegyetlenül leöltetett.

A török elvonulása után a város katonai kormányzat alatt állott, első főbírója ekkor 1689-ben Teisz Keresztély volt. Az első tisztújítás 1695-ben tartott s Vörös Gergely választott főbíróvá, 1696-ban Hymer Mihály, 1726-ban Peyerl Lőrinc a főbíró, ki nagyon népszerű s nagyon szeretett tisztviselő volt. 1739-ben Korher János Ferenc, 1763-ban Kreskay János, mindkettő korábban megyei tisztviselő volt. A polgármesteri állás 1787-ben szerepel először s az első volt Kiss György, ugyanekkor a főbíró Monaszterly János szerb nemzetiségű.

Részletesen megemlékezik ezután a város tudományos, culturalis s jótékony intézeteiről azok múltjáról és jelenéről.

Ugyan e kötet foglalja magában „Székesfehérvár és Fejérvármegye küllörténelmét.” Történetiről hűséggel és kritikával írja meg a két hatóság általános politikai történetét a legrégebb időkől a mai napig.

Nagyon fontos adatokat közöl a Rákóczy szabadságharc, úgy az 1848/49-iki szabadság harc történetéből. Megtudjuk továbbá azt is, hogy a nemesi felkelések Mária Terézia alatt és a Napoleoni hadjáratok alatt mily nagy pénz és vér áldozatába kerültek a megyének. Az előbbiben a felkelő nemesség vitézzül harcol a poroszok ellen, csatákat nyer meg, sőt egyik alspánja miént ézredes oly súlyos sebeket kap egyik győzelmes ütközetben, hogy annak következtében meg is hal.

(Folyt. köv.)

Színház.

Kedd, dec. 13.

En, te, ő. Megborzadunk, ha elgondoljuk, hogy ez a darab Budapesten 50—100 előadást ért. A főváros színházba járó közönsége azonban legnagyobbbrészt a Lipót-városból telik ki, s oly egyénekből áll, akik az erkölcsatlenséget is üzletnek tekintik. Tagadhatatlan, a mi színházi közönségünk gerince is a kor szellemének magaslátán (?) áll, de szerencsére nem telik ki ezekből tel ház.

Többször figyelmzettük az igazgatót erre a körülményre, nem hallgatott ránk. Most — úgy halljuk — maga a színházi bizottság szolt bele a dologba. Mára megint a fenti darab került volna színre, de az utolsó pillanatban lefújták. Ha csakugyan a színházi bizottságnak köszönhetjük ezt az okos intézkedést, úgy elismeréssel kell érte adoznunk. Arra kérjük azonban a bizottságot, hogy máskor bemutatni se engedjen ilyesmit. Ezt a hülyeséget néhány előkelő fiatal leány is végignézte. A szülők nem ismerték a darabot gyanutlanul vitték leányaikat az „annyi sikert aratott b'jos dallamu” operettbe, s az arcuk szégyenpirban égett. Ha az igazgató urnak sem jóízűse, sem belátása nincsen. legyen a bizottságnak.

Szerda, december 14.

Az áldozati bárány.

Bodó Péter (Benedek) nagybirtokos bájos leányának, (Jakabfi) Adélnak a napokban lenne az eljegyzése, de egy rokon kisasszony érkezik a házba Kutykuryó Innocencia (Rózsahegyí Sári), aki a vőlegényről, Várady Elenér mérnökről (Cserny) nem a legjobb híreket mond, úgy, hogy a leendő anyós (M. Nagy Mari) jónak látja János fiát (Szigethy) a vőlegény ur multja felől tudakozódtatni. A kiküldött tudósító csak egy-két bajról hoz hírt, de — mikor a vőlegény emiatt kérdőre vonja — gyámoltalanságában megígéri, hogy a huga boldogságáért édesanyjának a legjobb információt fogja adni. Minden rendben volna tehát, ekkor hivatalosan beállít Bilinszky Vanda (Bogyó Ilonka) műlovarnok, a vőlegény ur legutolsó „szerelema”, s csak 20000 korona rögtöni kifizetése esetén hajlandó távozni. De a gavallérnak pénze nincs, s így — mikor a házbéliek belépnek — kétségbeesésében a lovarnok barátja, Bárány tanár (Mátray) feleségéeként mutatja be, a leány megszanja a szerencsétlent, elfogadja a tisztséget. A helyzet kissé furcsa, de nagyobb bajtól nem igen kell tartani: a tanár nem jöhet, mert felesége megbetegedett. De megint kétségbejött lesz a helyzet, amikor a tanár mégis megérkezik. Hogy barátját el ne veszítse, elfogadja a lovarnok feleségének. De a tanár ur felesége (Torday Etel) a fogfájástól megszabadulván, követi urát. Neki már csak társalkodónói szeret jut. Kénytelenségből elfogadja. Hogy micsoda mulatságos jelenetek folynak le, amíg a helyzet tisztázódik, azt bájos leírni. Elég az hozzá, hogy jó vége van mindennek, s így a bohózat teljes.

Mátray a minden áldozatra kész jóbarát szerepében kitünően alakított. Művészi alakítást nyújtott — mint mindig — Szigethy, azonban Torday E. és Bogyó J. is jól játszottak, sőt Cserny is elég jól megálta helyét, csupán Rózsahegyí Sárika nem tudott elég csunya lenni.

Színházi hír. Küry Klára — mint jeleztük — nem jött, s valószínűleg csak január elején, esetleg e hó végén jön. Most az egyszer igazán beteg, az igazgató személyesen győződött meg

róla, Ma *Cyano* kerül színre, remélhetőleg telt ház előtt, holnap zónában a *Próbaházasság* megy, szombaton pedig *Fecskefészek*.

Bor eladás.

Sárszentmihályi gazdaságban gróf Zichy Jenő saját termésti hegyi fehéris és vörös ó fajborok egy Hltren felüli mennyiségben a vevő hor-dóiba átféjtve eladóok. | — | — |

Tudakozódhatni:

gróf Zichy Rafael

gazdasági intézőségénél

Sárszentmihály, Fejérmegye.

Vasutállomás helyben Fejér-Zichyfalva.

Ügynökökkel nem tárgyalunk.

2877

15—8

Nagy választék angol fayence thea, kávé, mokka csészékben és oszonna készletekben

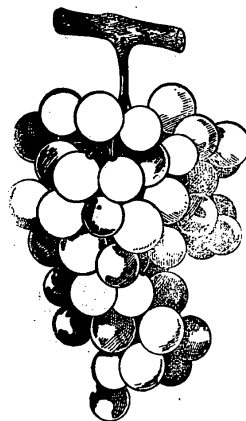
Schnetzer Nándor

üveg, tükör és porcellán kereskedésében

2018 Szőgyény-Marich-utca 5. sz. 10—2

„Milleniumtelep” Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Egy javításra szoruló, de használható 8 lőerejű cséplő-gépgarnitúra, továbbá 1 Clayton és Shuttlewort-féle cséplő-szekerény magában fölötté jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett kapható: HANZÉLY JÁNOS szent-andrási gazdaságában, posta Bölcске Tolna megye.

2015

3—2